

Nerisariiaanik akulerullugit (Atuartumut)

Suut sunik nerisarpat? Atuartut uumassusillit nerisariiaani eqqortumik tulleriiaarnilerlugillu atassu-sissavaat. Imminnut qanoq atassuteqarpat?

🕒 **Sivissussusia:** 60 minutes

📄 Ilinniakkat

QR-kode scanneruk

🔗 Ilinniartitsissutissat

- Uumassusillit pillugit paasissutissat taakkualu assingi (Agguaassassaq 1 aamma 2)
- Pappilissat tunuliaqtaasus-sat (Agguaassassaq 3). Aamma allattarfissuaq qaqortoq imaluunniit pappiliaq A3 (imaluunniit pappilissat A4-t marluk) allattuiffigineqanngitsoq atorsinnaapput tunuliaqtaas-sarlunammineq titartarneqarsinnaalluni.
- Titartaassutissat
- Nipittartuq
- Qiuutit

🛡️ GUARDNA-p allagartaatai

Uumasut imarmiut

- Aarluk
- Aaveq
- Arfivik
- Natseq
- Qilalugaq

Soqutigisaqatigiit

- Atuisut
- Piniartut

Atuuffii

- Nerisassat

Tunngavissat

Nerisariiaat tassaapput uumassusilinni ataqatigiiaani ataatsini nerisareqatigiit imminnut atassuteqartut. Uumassusilinni ataqatigiiaani uumassusillit tamarmik nerisareqatigiinnut arlalinnut atasarput, nukinnut inuussutissanullu uumassusilinni ataqatigiiaani ingerlaartunut aqqaallutik assigiinngiaartut. Nerisareqatigiinni taakkunaniittut ikittunngusinnaapput, aammali imaannaanatililu amerlasoorsusinnaapput. Nerisareqatigiit assigiinngitsut imminnut atasut taakku tassaalersarput nerisariiaat.

Nerisareqatigiinnik pingaarnertut aallartitsisuusarput uumassusillit fotosyntesemik seqerngup qinngorneratigut CO₂-lu iluaqutigalugu namminneq nerisassaminnik pilersitsisartut. Taakkua tulleraat pingaarnertut nerisaqartuusut naasortortut nerisareqatigiinnik pingaarnertut aallartitsisartunik nerisaqartuusut. Pingaarnertut nerisaqartuusut tulleraat neqituumasut imaluunniit tamanik nerisaqartuusut pingaarnertut nerisaqartuusunik nerisallit. Kiisalu kiisortut naasortortunik neqituumasunillu nerisaqartuupput taamalu nerisariiaani oqimaaqatigiissaaralutik.

Piareersarneq

1. Atuartut (atuartut 4-6) suleqatigiiaanut agguakkit.
2. Agguaassassat 1, 2, 3 aamma 4 printikkil suleqatigiiaat tamarmik immikkut pissaqartillugit.
3. Uumassusilinnik qiortagassat Agguaassassaq 2-miittut qiortakkit.
4. Tunuliaqtaasat immikkoortui marluk nipputitikkil (Agguaassassat 3 aamma 4).

Suleriaaseq

1. Uumassusilinnik (2) qiortagassanik tunuliaqtaasanillu (3 and 4) suleqatigiiaanut agguaassigit.
2. Atuartut uumassusilinnik tulleriiaaritikkil. Uumassusilinnik qiortakkat tamaasa inissaannut nipputsitsisarlik nerisariiaanillu paasinninnertik naapertorlugu qarsuusanik titartaalik (ataani takussutissiaq takuuk). Uumassusillit tamarmik immikkut neriumanerusartagaat Agguaassassaq 1-imi GUARDNA-llu Allagartaataani naatsumik allaatigineqarput. Pisariaqarpat atuartut kajumissaakkit saniatigut namminneq misissueqqullugit.
3. Suleqatigiiaat tamarmik immikkut nerisariiaanik klasseqatiminnut saqqummiussissapput.
4. Suleqatigiiaat nerisariiaanik saqqummiussaaleqqiussigit, aaqqiissutissarlunassuiaaserlugu saqqummiullugu (immikkoortumi 'Kingorna eqqartuineq'-mi innersuussutigineqartut takukkit).
5. Nerisariiaanik saqqummiussat ilaat ataaseq klassimi takuneqarsinnaatiguk Kingornalu eqqartuinnermut ingerlaqqillutit.

Kiisortut

Paggatigisaq

Nerisariiaani titarniliorit una malittaralugu.

Nerisariiaanik akulerullugit (Atuartumut)

Suut sunik nerisarpat? Atuartut uumassusillit nerisariiaani eqqortumik tulleriiaarnilerlugillu atassu-sissavaat. Imminnut qanoq atassuteqarpat? Suut sunik nerisarpat? Atuartut uumassusillit nerisari-

Kingorna eqqartuineq

- Sammisassami matumani atuartut Issittumi **nerisariiaanik** takussutissiamik paasiuminarsakkamik saqqummiussipput. Uumasut imaluunniit uumassusillit sorliit **nerisareqatigiinnut** ilanngutissagaluarpigit?
- Aalisagaq angisooq, ass. saarullik, **aalisarneqarpallaarpat** immami **nerisariiaani** uumasunut allanut qanoq sunniuteqassava?

Sivitsuineq

- **Inuit iliuusiisa nerisariiaanut imarmiunut sunniutaannik misissuigit.** Mingutsitsinerup, **aalisarpallaarnerup**, silap pissusiata allanngoriartornerata **inuillu iliuusiisa** allat **nerisariiaat** imarmiut ataqatigiinnerannut imaannaanngitsumut qanoq sunniuteqartarnera paasiumallugu GUARDNA-p aarlerinaatit pillugit allagartaataaniittut oqallisigisigit.
- **Uumassusillit ataqatigiiaarnerat tunngavigalugu ingerlatsineq pillugu paasiniaagit.** Siornatigut ilisimatusartut ingerlatsisoqarfinnilu sulisut malittarisassiorniartutik misissuigaangamik malittarisassanillu siunnersuusioraangamik **artit** ataasiakkaarlugit ukkatarisarpaat. Soorlu paasereeripput, uumassusillit ataqatigiiaarnerat imaannaanngeqaaq. **Arti** ataasiinnaq artinut allanut qanoq atassuteqarnera eqqarsaatiginagu ukkatarineqarpat **malittarisassiornermi** pitsaanngitsunik aalajangiisoqarataannaavoq. Ullumikkut **uumassusillit ataqatigiiaarnerat tunngaviginerullugu ingerlatsisoqarpoq**: **pissamaatinik ingerlatsinermi** aalajangigassanut atatillugu **uumassusillit ataqatigiiaarnerat** tamaat, inuit sunniutaat ilanngullugit, aallaavigalugit suleriaaseqartoqarpoq. Suleriaatsimi matumanissaaq **ingerlatsinermi najoqqutassat eqinnaatsut** aallaavigineqarput, piffissap ingerlanerani maluginiarneqartut isummerfigineqartullu tunngavigalugit aaqqiissuteqartoqarsinnaalluni.